

Raadsvoorstel

Commissievergadering

Titel	: Samenleving
	: Doe Agenda nieuwe Wet Inburgering 2021 Gemeente Ooststellingwerf
Onderwerp	: Beleidsnota nieuwe Wet Inburgering
Portefeuillehouder/Teamleider	: Esther Verhagen
Extern zaak ID (zaakcode)	: 0085130791

Datum collegevergadering

14 december 2021

Voorgesteld besluit

De beleidsnota nieuwe Wet Inburgering 2022 – 2025 vast te stellen.

Openbaar

Ja, passief via openbaar verslag

Inleiding

De nieuwe Wet inburgering treedt op 1 januari 2022 in werking. Met de invoering van deze nieuwe wet krijgt de gemeente Ooststellingwerf nieuwe taken op het gebied van inburgering. Zo komt de regie op het inburgeringstraject bij de gemeente te liggen. De nieuwe taken en verantwoordelijkheden uit de nieuwe wet worden in de bijgevoegde beleidsnota omschreven.

Argumenten

1.1 De beleidsnota ondersteunt de uitvoering.

Met het instemmen met en vaststellen van de beleidsnota nieuwe Wet inburgering Ooststellingwerf 2022 - 2025 ligt er een visiedocument voor het te voeren beleid in de gemeente Ooststellingwerf ten aanzien van de nieuwe wet inburgering. Dit biedt samen met de nieuwe Wet inburgering 2021 de uitvoering het kader om de nieuwe wet uit te voeren zoals bedoeld door de Rijksoverheid.

1.2 De beleidsnota sluit aan bij het wetsvoorstel dat op 01-01-2022 in werking treedt.

De nieuwe Wet inburgering (Wet inburgering 2021) beoogt dat statushouders sneller volwaardig meedoet aan de samenleving. Het liefst via betaald werk. Hierbij zijn een tijdige start, snelheid, maatwerk, dualiteit en kwaliteit als criteria benoemd. De beleidsnota sluit aan bij deze criteria, waarbij als uitgangspunt is genomen dat activiteiten zo dichtbij mogelijk worden georganiseerd.

1.3 De beleidsnota schetst de context en de uitgangspunten van het nieuwe inburgeringsstelsel, waaronder de regievoering van de gemeenten

In het huidige inburgeringsstelsel zijn statushouders zelf verantwoordelijk voor een groot deel van de inburgering. De praktijk heeft uitgewezen dat deze eigen verantwoordelijkheid niet voor iedere statushouders de juiste weg naar inburgering is. Om de kans op succesvolle inburgering te vergroten krijgen in de nieuwe wet inburgering colleges extra taken en verantwoordelijkheden. Zo wordt het college verantwoordelijk voor de regie op het gehele inburgeringsproces. In de beleidsnota wordt beschreven op welke manier de gemeente Ooststellingwerf invulling geeft aan dit proces. Hierbij is er sprake van een duidelijke rol van de casemanagers van de gemeente Ooststellingwerf, maar wordt ook ingezet op intensieve samenwerking met lokale partners.

Daarnaast vraagt de regiefunctie van het college ook samenwerking met voorzieningen en dienstverlening binnen de eigen gemeente. Zo is er nauwe samenwerking in het brede sociaal domein, met onder andere de Participatiewet, de Jeugdwet, Wmo en schuldhelpverlening.

De gemeente voert regie door middel van gesprekken met statushouders en ketenpartners en het volgen van de PiP. Dit staat voor Persoonlijk plan Inburgering en Participatie en is één van instrumenten die casemanagers hebben om de inburgering te monitoren en bij te sturen.

1.4 De beleidsnota geeft de gemeente kaders voor samenwerking met lokale partners

De inzet van lokale partners is een belangrijk onderdeel van de uitvoering van deze nieuwe wet. Op het gebied van inburgering wordt er op verschillende niveaus gewerkt aan de doelstellingen van de nieuwe wet. Er wordt in OWO-verband samengewerkt om volume te creëren en hierdoor onderdelen zo lokaal mogelijk te kunnen organiseren. Daarnaast wordt er in Ooststellingwerf samengewerkt met lokale partners zoals contractpartners re-integratie, de eigen maatschappelijke begeleiding en de bibliotheken. De beleidsnota die voorligt geeft meer sturing en kaders voor deze lokale samenwerking.

1.5 De beleidsnota geeft verdere uitwerking aan de regionale afspraken inburgering

Deze beleidsnota geeft gehoor aan de oproep in de nieuwe Wet inburgering om op regionaal niveau samen te werken. Binnen de regio Friesland zijn afspraken gemaakt over een regionale inkoop van onderwijsonderdelen van de leerroutes. Dit betekent dat een groot deel van de inzet van de nieuwe Wet inburgering wordt uitgevoerd in regionaal verband. In de nieuwe wet inburgering is er sprake van een indeling in verschillende leerroutes. De leerroutes zijn de Onderwijsroute, de B1-route en de Z-route. Voor al deze onderdelen wordt technische taal en de module Kennis Nederlandse Maatschappij ingekocht in regionaal verband. Voor de overige onderdelen van de leerroutes is de gemeente Ooststellingwerf zelf verantwoordelijk voor de inkoop en uitvoering. Het college blijft in alle gevallen verantwoordelijk voor de totaalregie op de inburgering.

Naast de regionale inkoop van leerroutes wordt er ook op andere niveaus samengewerkt. Zo wordt op OWO-niveau samengewerkt op het gebied van uitwisseling van informatie, inzet van personeel en inkoop re-integratie. Hierdoor bundelen de drie gemeenten de krachten zodat er een zo'n breed mogelijk pakket aan dienstverlening kan worden aangeboden.

Kanttekeningen

1.1 Meerdere aanwezige onzekerheden voor de uitvoering

Door de nieuwe Wet inburgering krijgt het college nieuwe verantwoordelijkheden en taken. Dit wordt vertaald naar de uitvoering. Hierbij is er nog sprake van een aantal onzekerheden zoals de volumes. Ook zal de nieuwe werkwijze van de brede intake nieuwe werkinstructies en nieuwe vormen van samenwerking vereisen.

1.2 Onzekerheden over de financiële middelen voor de Nieuwe wet inburgering vanuit het rijk

Het rijk stelt middelen beschikbaar voor de nieuwe Wet inburgering. Of deze middelen voldoende zijn om alle taken binnen de nieuwe wet uit te voeren voldoende zijn is onzeker. Dit heeft deels te maken met onzekerheden over de volumes, het takenpakket van de casemanagers en de uitvoeringsmiddelen in relatie tot daadwerkelijke realisatie.

1.3 Regionale inkoop nog niet afgerond

Met het taalonderwijs is een groot deel van de uitvoering van de nieuwe Wet inburgering onderdeel van de regionale inkoop van de leerroutes. Dit proces is op dit moment nog gaande en op dit moment is nog niet duidelijk wat de uitkomst hiervan gaat zijn.

1.4 De beleidsnota hoeft strikt genomen niet te worden vastgesteld door de raad

Bestuursrechtelijk biedt de Wet inburgering 2021 al de kaders waarbinnen de gemeente deze nieuwe wet moet uitvoeren. Voor de raad bevat deze wet bovendien geen nieuwe taken of verantwoordelijkheden. De Wet inburgering 2021 is echter wel een grote nieuwe wetswijziging, met veel nieuwe taken en verantwoordelijkheden voor zowel het college als de gemeentelijke uitvoering. De beleidsnota is de uitwerking van hoe het college de uitvoering van deze wettelijke kaders in de gemeente Ooststellingwerf wil gaan invullen. Dit maakt dat het college het toch belangrijk vindt om de raad actief deelgenoot te maken van hun plannen voor deze nieuwe wet en daarom deze beleidsnota ook door hen wil laten vaststellen.

Financiële toelichting

De financiële middelen voor de nieuwe wet inburgering bestaan uit meerdere onderdelen.

1. De uitvoeringskosten

Elke gemeente ontvangt jaarlijks een bedrag voor de uitvoering van de nieuwe Wet inburgering. Dit bedraagt voor de gemeente Ooststellingwerf in 2022 een bedrag van €71.000 oplopend naar €78.000 vanaf 2023. Wegens uitstel van de wet ontvangt de gemeente ook een vergoeding van al gemaakte kosten.

Daarnaast zijn er op dit moment ook inburgeringsplichtige inwoners in de gemeente Ooststellingwerf. Deze groep ontvangt op dit moment ook ondersteuning. Voor deze groep ontvangt de gemeente de komende jaren extra financiële ondersteuning, zodat deze groep in de geest van de nieuwe wet verder kan gaan inburgeren.

2. Specifieke uitkering (SPUK)

Naast uitvoeringskosten ontvangt de gemeente ook een specifieke uitkering. Deze uitkering vindt plaats op basis van aantallen en staat niet vast. De specifieke uitkering voor inburgering is bedoeld voor de leerroutes, maatschappelijke begeleiding en overige kosten in het inburgeringstraject. De SPUK bedraagt, naar schatting, € 12.713 per statushouder. Het overgrote deel van de SPUK voor de nieuwe Wet inburgering wordt ingezet voor het verzorgen van de leerroutes.

3. Participatiewet

De uitvoering van de nieuwe wet inburgering betekent dat statushouders zo snel mogelijk gaan participeren in de samenleving. Dit kan via het onderwijs, vrijwilligerswerk of betaald werk. Om ervoor te zorgen dat statushouders zo snel mogelijk kunnen voldoen aan de participatieonderdelen van de inburgering wordt de participatiewet ingezet. Dit betekent dat statushouders duale trajecten lopen van inburgeren via taal en participatie. Dit doet de gemeente Ooststellingwerf door in te zetten op het huidige re-integratiecontract. Zo worden de huidige contractpartners betrokken bij de invoering van deze nieuwe wet. Een deel van de kosten voor re-integratietrajecten wordt bekostigd vanuit de Participatiewet.

Publicatie voor bekendmaking

Op 1 januari 2022 is de nieuwe Wet Inburgering in werking getreden. De manier waarop de gemeente deze wet gaat uitvoeren staat beschreven in de nota nieuwe Wet Inburgering 2022-2025. Deze is door de gemeenteraad vastgesteld. De gemeente krijgt met deze nieuwe wet de verantwoordelijkheid voor het gehele inburgeringsproces van statushouders vanaf het moment dat bekend is dat zij in de gemeente gaan wonen. In de nieuwe wet staat het leren van de taal gecombineerd met participatie centraal, zodat de inburgeraar de taal ook in de praktijk leert, eerder een betaalde baan heeft en sociaal en financieel zelfredzaam wordt.

Vervolg

Per 1 januari 2022 is de wet Inburgering 2022 in werking getreden. De taken en verantwoordelijkheden zijn met het vaststellen van de beleidsnota nieuwe Wet inburgering 2022 – 2025 formeel vastgelegd. De uitvoering is al op 1 januari gaan werken conform de taken die de nieuwe wet voorschrijft. Dit op basis van processen en systeemondersteuning die in OWO-verband is afgesproken.

Evaluatie

In het najaar van 2022 zal onze aanpak van de nieuwe Wet inburgering worden geëvalueerd. De bevindingen van deze evaluatie zullen worden gedeeld met de raad. Daarnaast zal de Monitor Sociaal Domein in de eerste zes maanden en bij verantwoording van het boekjaar inzicht geven in de data en resultaten.

Burgemeester en wethouders van Ooststellingwerf,

, secretaris , burgemeester.

Bijlagen

1. Beleidsnota (doe-agenda) nieuwe Wet Inburgering Ooststellingwerf 2022-2025